

Таким чином, можна зробити висновки, що найвищими показниками якості зерна пшениці спельти характеризується сорт Зоря України. В середньому за 2016-2018 рр. досліджень в умовах Миколаївської області масова частка білка в зерні становила – 21,9%, клейковини – 44,9%, індекс деформації клейковини – 100, число падіння – 451, що на 7,7%; 12,4%; 7; 93 відповідно більше, ніж по сорту Європа.

УДК 633.1:631.811 (477.7)

ЗНАЧЕННЯ БІОПРЕПАРАТІВ У ВПЛИВІ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО В ЗОНІ СТЕПУ УКРАЇНИ

Гамаюнова В. В., д-р с.-г. наук, професор

Кувшинова А. О., аспірант

Миколаївський національний аграрний університет

Останнім часом в Україні спостерігається стала тенденція до збільшення валових зборів зерна основних зернових, зернобобових і олійних культур. В умовах зростання врожаю посилюється значення живлення, захисту, інших заходів, що його забезпечують. За інтенсифікації технології зростає антропогенне навантаження на ґрунти і довкілля, тому слід надавати переваги екологічно безпечним елементам. Сучасне виробництво екологічно чистої сільськогосподарської продукції передбачає використання перспективних біологічних методів, агенти біологічного впливу не забруднюють навколишнє середовище, проявляють високу селективність, є зручними для масового виробництва продукції та мають невичерпні ресурси для цього. Однак продуктивність сільськогосподарських культур змінюється і залежить від кліматичних умов, забезпеченості рослин вологою, елементами живлення, що найбільшою мірою впливають рівень урожайності.

Адаптація елементів технології вирощування ячменю озимого до конкретних умов є виключно важливою для сучасного стану господарювання, оскільки дозволяє не тільки повніше задовольняти потреби рослин, але й одержувати максимально можливу продуктивність за мінімальних затрат енергетичних та матеріальних ресурсів і збереження навколишнього середовища.

На сьогоднішній час впровадження такої інноваційної системи живлення рослин як біологічна, що передбачає використання корисних організмів і продуктів їх життєдіяльності, створених на основі біологічних препаратів, є основним стратегічним заходом вирощування рослин у сучасних агроекосистемах.

Рівень сталого майбутнього врожаю зерна ячменю озимого істотно залежить від умов перезимівлі, стійкості рослин до вимерзання, вимокання та

випрівання. Саме тому першочерговим заходом є добір сортів, а після відновлення весняної вегетації ячменю озимого - підтримка живлення рослин біопрепаратами, які призначені для кореневих та позакорневих підживлень зернових культур, як наприклад Азотофіт, створений на основі живих клітин природної азотофіксуючої бактерії *Azotobacterchroosocum*. Ми досліджували його вплив на врожайність зерна декількох сортів ячменю озимого. Окрім цього препарату для підживлення посівів рослин використовували Мікофренд, Меланоріз та Органік-баланс. Дослід проводили протягом 2017-2019рр., в умовах ННПЦ МНАУ, у зоні Південного Степу України з чотирма сортами ячменю озимого: Достойний, Валькірія, Оскар і Ясон. Норма витрати біопрепаратів для обробки посіву рослин ячменю озимого: (Азотофіту, Мікофренду, Меланорізу, Органік-балансу) становила по – 0,2 л/га з біоприліплювачем Ліпосам, у нормі – 0,2л/га. Ефективність обробок значною мірою залежить від фаз розвитку ячменю озимого, тому їх проводили у фази початку кущення та початку виходу рослин у трубку.

Нашими дослідженнями визначено позитивний вплив проведення позакорневих підживлень рослин ячменю озимого. Встановлено, що під дією біопрепаратів та кількості обробок рослин досліджуваних сортів ячменю озимого зростала врожайність зерна (рис. 1).

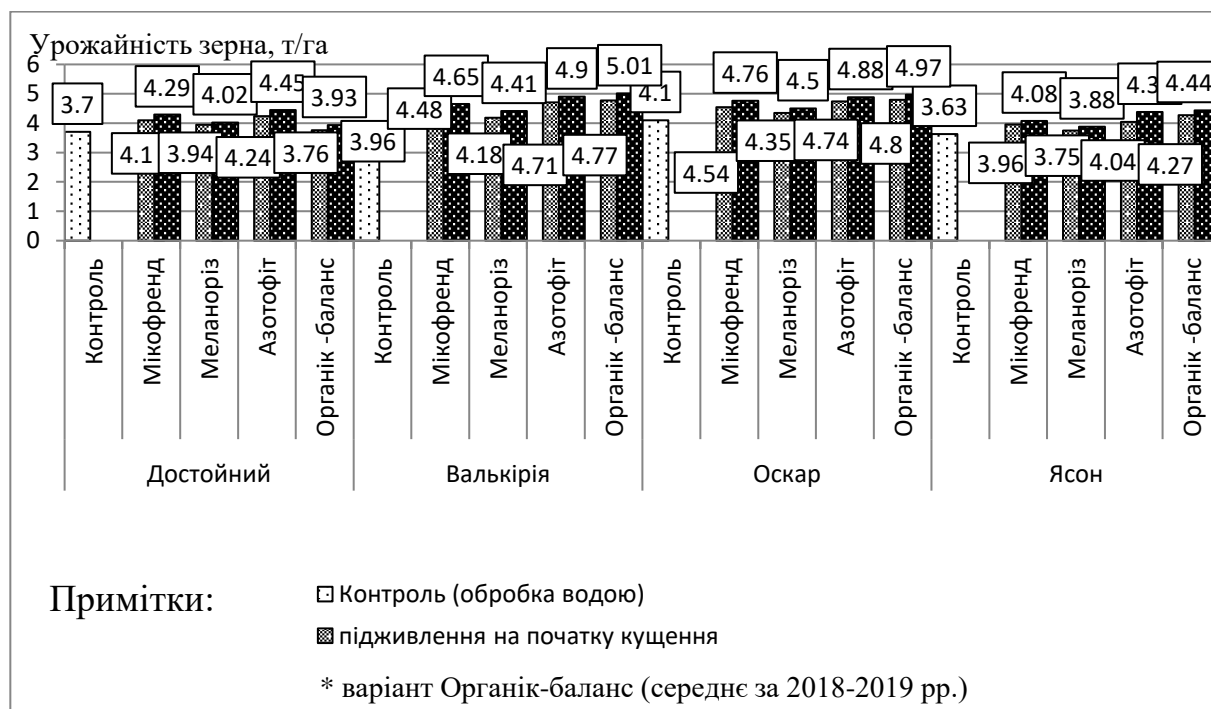

Рис. 1. Урожайність зерна сортів ячменю озимого під впливом оптимізації живлення (середнє за 2017-2019 рр.), т/га

Визначено, що врожайність зерна усіх досліджуваних сортів ячменю озимого за застосування біопрепаратів значно зростала порівняно з контролем за обробки рослин водою. Найбільшою мірою її підвищував Азотофіт, який був ефективнішим порівняно з іншими досліджуваними препаратами, та Органік-баланс, з яким проведено дослідження у 2018-2019 рр.

Таким чином, біопрепарати Азотофіт та Органік-баланс визначено більш ефективними у впливі на зернову продуктивність сортів ячменю озимого порівняно з препаратами Меланоріз і Мікофренд. Використання Азотофіту й Органік-балансу доцільно рекомендувати для впровадження у виробництво.

УДК 633.85:631.811(477.7)

ЯРІ ОЛІЙНІ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ, ЇХ ДОБІР ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЖИВЛЕННЯ

Гамаюнова В. В., д-р с-г.наук, професор

Хоненко Л. Г., канд.с-г.наук, доцент

Кудріна В. С., аспірант

Москва І. С., аспірант

Миколаївський національний аграрний університет

Бакланова Т. В., канд.с-г.наук, доцент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Стан виробництва щороку ярих олійних культур в Україні щороку покращується, зростає їх врожайність і виробництво загалом. Проте найбільш поширеною та не обґрунтованою за терміном повернення на одне й те ж саме поле олійною культурою, є соняшник, яким у 2018 р. на полях України було засіяно рекордну площу – 6,4 млн. га. І хоч соняшник є економічно привабливою культурою, він найбільш несприятливо з усіх олійних впливає на показники родючості ґрунтів, засмічує їх та висушує. Це зумовлює розробляти технології вирощування менш поширених рослин, які володіють високими показниками якості олії її жирно-кислотного складу, проте є менш вибагливими до ґрунтових та кліматичних умов, є сприятливими попередниками і вирізняються високим рівнем рентабельності. Це такі культури як льон олійний, сафлор красильний, рижій ярий та інші, які достойно можуть замінити частину площ під соняшником. За даними Державної служби статистики рівень рентабельності його вирощування в Україні поступово знижується з 80 % до 41,3 % у 2017 р., а собівартість зросла до 474,6 грн/ц. Крім того соняшник істотно висушує ґрунт та засмічує його соняшниковим вовчком, який окрім соняшнику пристосовується на багатьох сільськогосподарських культурах.

Дослідженнями, проведеними нами з іншими олійними ярими культурами в умовах Південного Степу України, обґрунтована доцільність їх вирощування, зокрема сафлору красильного, льону олійного та рижю. Ці культури, як і соняшник, позитивно реагують на оптимізацію живлення та істотно підвищують урожайність насіння і його якість. Зазначені ярі олійні культури формують нижчий, порівняно з соняшником, рівні врожаю насіння.